

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

รหัสวิชา 0107322

ชื่อวิชาภาษาไทย ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์
(ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ Historical Methodology)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประวัติศาสตร์

สาขาวิชาสังคมศาสตร์

หลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2565

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน
และคำอธิบายรายวิชา

0107322 ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์

3(2-2-5)

Historical Methodology

บูรพาวิชา : -

ควบคู่ : -

ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ และการฝึกปฏิบัติ เพื่อประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการสร้าง
นวัตกรรมทางสังคม

Historical methodology and practice so as to apply body of knowledge to
create social innovations

2. ประเภทของรายวิชา

- ☐ ศึกษาทั่วไป
☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
☒ วิชาเอกบังคับ
☐ วิชาเอกเลือก
☐ วิชาโท
☐ วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิฐ

อาจารย์ผู้สอน ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิฐ

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2568/ภาคการศึกษาปลาย / นิสิตชั้นปี 3

5. วัน/เวลา/สถานที่เรียน

วันพุธเวลา 08.00 – 12.10 น. ห้อง 15209

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

31 ตุลาคม 2568

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

- 1.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ตามระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ โดยมีการฝึกปฏิบัติการ
- 1.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อการประยุกต์ใช้สร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อสร้างนวัตกรรมทางสังคม
- 1.3 ประวัติศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนมีจริยธรรมทางวิชาการ รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น และต่อสังคม

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ตามระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ และการฝึกปฏิบัติ เพื่อประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการสร้างนวัตกรรมทางสังคม

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 30(2x 15 สัปดาห์)	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 30 (2x 15 สัปดาห์)	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 75 (5x 15 สัปดาห์)

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ทุกวันพุธ เวลา 13.00 – 16.00 น. ณ ห้อง 13527)

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	แนะนำรายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน เอกสารตำราเรียน พูดคุยข้อตกลงในการเรียนและการวัด การประเมินผลการเรียน	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ -แนะนำรายวิชา สื่อที่ใช้ - มคอ.3 - Power Point	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิษฐ์
2-3	ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์: การตั้งคำถามสำคัญ/หัวข้อการวิจัย, การ รวบรวมหลักฐาน, การทบทวน วรรณกรรม, การวิพากษ์หลักฐาน ,การ จัดระบบและตีความ, การนำเสนอ	4	4	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและ การนำเสนอองานโดย นิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิษฐ์
4	หลักฐานทางประวัติศาสตร์: หลักฐาน ขั้นต้น-หลักฐานชั้นรอง, หลักฐานที่เป็น ลายลักษณ์อักษร-หลักฐานที่ไม่เป็นลาย ลักษณ์อักษร	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนอองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิษฐ์
5	แหล่งข้อมูลและการสืบค้นข้อมูลหลักฐาน สำหรับการศึกษาทางประวัติศาสตร์: หอสมุด, หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, พิพิธภัณฑ์, แหล่งโบราณคดี, แหล่งข้อมูล ในระบบสารสนเทศ	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนอองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิษฐ์

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				- Power Point -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	
6	วิพากษ์วิพากษ์ทางประวัติศาสตร์: การตรวจสอบ เปรียบเทียบ ประเมิน ความน่าเชื่อถือของข้อมูลหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิฐ
7	บริบททางประวัติศาสตร์ : ความหมาย และประเภทของบริบททางประวัติศาสตร์ , การวิเคราะห์บริบททางประวัติศาสตร์, การเชื่อมโยงบริบทกับหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิฐ
8	แนวคิดและทฤษฎีทางมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์กับการศึกษาประวัติศาสตร์: ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและทฤษฎี ทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์กับ การศึกษาประวัติศาสตร์, การประยุกต์ แนวคิดและทฤษฎีทางมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์กับการศึกษาประวัติศาสตร์, ข้อจำกัดและข้อควรระวังในการใช้ทฤษฎี ในการศึกษาประวัติศาสตร์	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	ผศ.ดร.อภิเชษฐ์ กาญจนดิฐ

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
9	จริยธรรมทางวิชาการสำหรับการศึกษาทางประวัติศาสตร์: ความสำคัญของจริยธรรมทางวิชาการสำหรับการศึกษาทางประวัติศาสตร์, ความซื่อสัตย์ในการอ้างอิงข้อมูลหลักฐานตามหลักวิชาการ, การเคารพแหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล, จริยธรรมในกระบวนการทำงานวิจัย	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการนำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point	ผศ.ดร.อภิเชษฐกาญจนดิฐ
10-14	การพัฒนาหัวข้อวิจัยทางประวัติศาสตร์: การพัฒนาชื่อเรื่อง ความสำคัญของปัญหา ขอบเขต วัตถุประสงค์ การตั้งคำถามวิจัย การทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการจัดทำเค้าโครงการศึกษา	10	10	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้า การพัฒนาหัวข้อวิจัยทางประวัติศาสตร์ และการนำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point	ผศ.ดร.อภิเชษฐกาญจนดิฐ
15	การนำเสนอเค้าโครงวิจัยทางประวัติศาสตร์	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการนำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - Power Point	ผศ.ดร.อภิเชษฐกาญจนดิฐ
16	สอบปลายภาค				
17					
รวม		30	30		

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- ☐ 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- ☒ 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ☐ 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- ☐ 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- ☐ 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- ☐ 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- ☒ 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- ☒ 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- ☐ 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- ☐ 11. อื่น ๆ ระบุ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวข้อ/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
1	ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์: การตั้งคำถามสำคัญ/หัวข้อการวิจัย, การ รวบรวมหลักฐาน, การทบทวนวรรณกรรม, การวิพากษ์หลักฐาน ,การจัดระบบและ ตีความ, การนำเสนอ	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการ อภิปรายในชั้นเรียน -ประเมินจากการทำ แบบทดสอบและการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต	4	10
2	หลักฐานทางประวัติศาสตร์: หลักฐาน ขั้นต้น-หลักฐานชั้นรอง, หลักฐานที่เป็นลาย ลักษณ์อักษร-หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์ อักษร	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการ อภิปรายในชั้นเรียน -ประเมินจากการทำ แบบทดสอบและการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต	5	10

ลำดับ	หัวเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
3	แหล่งข้อมูลและการสืบค้นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการศึกษาทางประวัติศาสตร์: หอสมุด, หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, พิพิธภัณฑ์, แหล่งโบราณคดี, แหล่งข้อมูล ในระบบสารสนเทศ	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการ อภิปรายในชั้นเรียน -ประเมินจากการทำ แบบทดสอบและการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต	6	10
4	วิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์: การตรวจสอบ เปรียบเทียบ ประเมินความ น่าเชื่อถือของข้อมูลหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการ อภิปรายในชั้นเรียน -ประเมินจากการทำ แบบทดสอบและการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต	8	10
5	บริบททางประวัติศาสตร์: ความหมายและ ประเภทของบริบททางประวัติศาสตร์, การ วิเคราะห์บริบททางประวัติศาสตร์, การ เชื่อมโยงบริบทกับหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการ อภิปรายในชั้นเรียน -ประเมินจากการทำ แบบทดสอบและการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต	12	10
6.	การพัฒนาหัวข้อวิจัยทางประวัติศาสตร์: การพัฒนาชื่อเรื่อง ความสำคัญของปัญหา ขอบเขต วัตถุประสงค์ การตั้งคำถามวิจัย การทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการจัดทำเค้าโครงการศึกษา	-ประเมินจากเค้าโครง หัวข้อวิจัยของนิสิตที่ แสดงถึงการศึกษา ค้นคว้าตามระเบียบวิธี วิจัยทางประวัติศาสตร์	15	30
7.	การนำเสนอหัวข้อวิจัยทางประวัติศาสตร์	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการ อภิปรายในชั้นเรียน	15	10

ลำดับ	หัวเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
		-ประเมินจากการทำ แบบทดสอบและการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต		
8.	สอบปลายภาค		16-17	10
คะแนนรวม				100

วิธีการตัดเกรด ☒ อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
☐ อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

ชนิดา พรหมพยัคฆ์ และ ญัฐพงษ์ สกุลเลี้ยว (บรรณาธิการ). (2563). **วิธีวิทยาในการศึกษาประวัติศาสตร์**.

กรุงเทพฯ : ศยาม.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ สุชาติ สวัสดิ์ศรี (บก). (2527). **ประวัติศาสตร์และปรัชญาประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ :

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชาติชาย พณานนท์. (2541). “การวิจัยประวัติศาสตร์,” และ “การเขียนเค้าโครงการวิจัยประวัติศาสตร์,” ใน

วารสารประวัติศาสตร์. หน้า 1 – 7, และ หน้า 9 – 12.

ไชยยันต์ รัชชกุล (แปล). (2549). **ประวัติศาสตร์ของประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ:ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

ธงชัย วินิจจะกุล. (2562). **ออกนอกขนบประวัติศาสตร์ไทย**. นนทบุรี:ฟ้าเดียวกัน

นิธิ เอียวศรีวงศ์ และอาคม พัฒนยะ. (2525). **หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ :บรรณกิจ.

ยงยุทธ ชูแว่น. (2551). **ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทย : ว่าด้วยความเป็นมา สถานภาพ แนวคิด วิธีการศึกษา และบทบาทในปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2543). **คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนประวัติศาสตร์**: .ประวัติศาสตร์จะเรียนจะสอนกัน
อย่างไร: กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

วิศรุต พึ่งสุนทร. **ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม: ความเป็นมาและแนวคิด**. ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2557.

Iggers, Georg G. (2008). A global history of modern historiography. Harlow, England ; New York :
Pearson Longman.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

กาญจณี ละอองศรี และธนศ อภรณ์สุวรรณ (บก). (2544). **ลิมโคตรเหง้าก็เผาแผ่นดิน: รวมบทความเนื่องในวาระ
ครบรอบ 60 ปี ชาลววิทย เกษตรศิริ**. กรุงเทพฯ: มติชน.

กิตติศักดิ์ สุจิตตารมย์. “หากประวัติศาสตร์เกิดขึ้นเป็นอีกแบบหนึ่ง : สำนวณข้อถกเถียงต่อประวัติศาสตร์อันสวนทาง
จากข้อเท็จจริง” ใน **วารสารประวัติศาสตร์ ธรรมศาสตร์** 12,(1): 36-68.

เก่งกิจ กิติเรียงลาภ. (2561). **แผนที่สร้างชาติ: รัฐประชาชาติกับการทำแผนที่หมู่บ้านไทยในยุคสงครามเย็น**.
กรุงเทพฯ : Illuminations Editions.

เกรก เจ. เรย์โนลด์ส. (2550). **เจ้าสัว ขุนศึก ศักดินา ปัญญาชน และคนสามัญ**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำรา
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2548). **แนวทางและวิธีวิจัยสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.

ชลีพร วิรุณหะ. (2551). **บุหงารายา:ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าของชาวมลายู**. กรุงเทพฯ: ศักดิโสภณการพิมพ์.

ไชยันต์ รัชชกุล. (2557). **ปั่นอดีตเป็นตัว**. กรุงเทพฯ: อ่าน.

ตามไท ดิลกวิทยรัตน์. (2562). “ทฤษฎีการเขียนประวัติศาสตร์ของเฮย์เดน ไวต์” ใน **วารสารประวัติศาสตร์
ธรรมศาสตร์** 6 (1): 129-166.

แถมสุข นุ่มนนท์และคณะ. (2544). **สถานภาพงานวิจัยสาขาประวัติศาสตร์ในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ.
2503-2535**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ทวีศักดิ์ เผือกสม.(2550). **เชื้อโรค ร่างกาย รัฐเวชกรรม: ประวัติศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่ในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวีศักดิ์ เผือกสม. (2560). **วงศาวิทยาของอิเหนา: ปัญหาเรื่องถิ่น ความสั่นไหวของสัญญาและการเดินทางสู่โลก
ของปันหยี**. กรุงเทพฯ : ยิปซี กรู๊ป.

ธงชัย วินิจจะกุล. (2556). **กำเนิดสยามจากแผนที่ ประวัติศาสตร์ภูมิกายาของชาติ** แปลจาก Siam Mapped: A
History of the Geo-Body. กรุงเทพฯ : คบไฟ : อ่าน.

ธนาภช เดชพาวุฒิกุล. (2547). “บรรณานุกรมคัดสรร งานปรัชญาประวัติศาสตร์, ประวัติศาสตร์นิพนธ์, วิธีทาง
ประวัติศาสตร์ และสถานภาพการศึกษาประวัติศาสตร์: พ.ศ. 2515 – ปัจจุบัน” ใน **วารสารประวัติศาสตร์**

ธนาพล ลีมอภิชิต และ วริศา กิตติคุณเสรี. (2551, ตุลาคม – ธันวาคม). “ประวัติศาสตร์และการเมืองของวาทกรรม
“หนังสือดี,” ใน **อ่าน**. 1(3) : 39 – 60.

ธิดิมา พิทักษ์ไพรวรรณ (แปล). (2525). **การเข้าใจประวัติศาสตร์: มุขบทว่าด้วยระเบียบวิธีประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ธีระ นุชเปี่ยม. (2551, พ.ค.-ส.ค.). “หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์,” ใน **สุทธิปริทัศน์**. 22(67) : 75 – 89.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2544). **กรุงแตก, พระเจ้าตากฯ และประวัติศาสตร์ไทย : ว่าด้วยประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์นิพนธ์**. กรุงเทพฯ : มติชน.

เบนดิกท์ แอนเดอร์สัน. (2553). **ในกระจุก: วรรณกรรมและการเมืองสยามยุคอเมริกา**. กรุงเทพฯ : อาน.

ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2556). **และแล้วความเคลื่อนไหวก็ปรากฏ...: การเมืองวัฒนธรรมของนักศึกษาและปัญญาชนก่อน 14 ตุลา**. กรุงเทพฯ : ฟาเดียวกัน.

ปราบดา หยุ่น และ รติพร ชัยปิยะพร (แปล). (2561). **ปรัชญาประวัติศาสตร์สายธารแห่งปัญญา A Little History of Philosophy**. กรุงเทพฯ: Bookscape.

ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (2561). **อัตลักษณ์เอกสาร: วงศาวិทยาการควบคุมประชากรของรัฐไทย**. เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปิยะวัฒน์ สีแดงสุข. (2566). **การเมือง อนุสาวรีย์ และประวัติศาสตร์เรื่องแต่ง**. กรุงเทพฯ: มติชน.

พรชัย นาคสีทอง. (2567). **ชาติเมื่อวายุชนม์: อุดมการณ์รัฐไทยในอนุสรณ์ฯ ผู้ดับสูญ**. กรุงเทพฯ: มติชน.

วงเดือน นาราสัจ. (2548). **ประวัติศาสตร์: วิธีการและพัฒนาการ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิศรา ตั้งคำวนิช. (2557). **ประวัติศาสตร์ “สุโขทัย” ที่เพิ่งสร้าง**. กรุงเทพฯ: มติชน.

วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2546). **วันวาร กาลเวลา แลนานาศักราช**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

วิศรุต พึ่งสุนทร. (2556). **ประวัติศาสตร์นิพนธ์ตะวันตกก่อนศตวรรษที่ 20**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิศรุต พึ่งสุนทร. (2556). “นักประวัติศาสตร์กับกอสซิปในชนบทประวัติศาสตร์นิพนธ์ตะวันตก” ใน **รัฐศาสตร์สาร** 34 (2) (พฤษภาคม-สิงหาคม 2556): 27-70.

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล (2544). **ประวัติศาสตร์ที่เพิ่งสร้าง**. มปท : 6 ตุลาคมสี่ก

สมิทธิ์ ฌอนมสาสนะ. (2558). **การเปลี่ยนแปลงทางความคิดของชนชั้นกลางไทยกับ “เรื่องอ่านเล่น” ไทยสมัยใหม่ ทศวรรษ 2460 ถึงช่วงทศวรรษ 2480**. วิทยานิพนธ์ (อ.ด. ประวัติศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สายชล สัตยานุรักษ์, นักวิจัย (2550). **ประวัติศาสตร์วิจิตรเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทยของปัญญาชน (พ.ศ. 2435-2535): รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์**. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

อดิสร ศักดิ์สูง. (2552). **ความคิดทางประวัติศาสตร์และวิธีวิทยาวิจัย**. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2545). **นิเวศประวัติศาสตร์: พรหมแดนความรู้**. กรุงเทพฯ: คบไฟ.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2548). **ประวัติศาสตร์เพื่อชุมชน: ทิศทางใหม่ของการศึกษาประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สกว.

* ในแต่ละหัวข้อบรรยายจะแจ้งรายชื่อหนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติมตามแต่ละหัวข้อ